OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

LAUSUNTOJA JA SELVITYKSIÄ 2009:1

Hallinto-oikeuksien sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön

oikeusministeriö
justitieministeriet

LAUSUNTOJA JA SELVITYKSIÄ 2009:1

Hallinto-oikeuksien sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön

OIKEUSMINISTERIÖ

Painotuote

ISSN 1458-7149

ISBN 978-952-466-791-3 (nid.)
ISBN 978-952-466-792-0 (PDF)

Oikeusministeriö
Helsinki 2009

KUVAILULEHTI

O I K E U S M I N I S T E R I Ö

Julkaisun päivämäärä
25.2.2009

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Sähköisen tiedoksiannon kokeilu Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön -työryhmä Puheenjohtaja: Heikki Jukarainen Sihteeri: Sirpa Piekkari	Julkaisun laji Raportti Toimeksiantaja Oikeusministeriö Toimielimen asettamispäivä 18.6.2008

Julkaisun nimi
Hallinto-oikeuksien sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön

Julkaisun osat
Raportti + viisi liitettä

Tiivistelmä

Hallinto-oikeudet ratkaisevat vuosittain 2800 - 3300 verovalitusasiaa. Niistä tehdyt päätökset annetaan tiedoksi Veronsaaji-en oikeudenvalvontayksikölle tavallisena kirjeenä (ei saantitodistuksin). Oikeudenvalvontayksiköllä on oikeus hakea muu-tosta näihin päätöksiin korkeimmalta hallinto-oikeudelta määräajassa, joten päätökset olisi syytä antaa oikeudenvalvontayk-sikölle tiedoksi todisteellisesti.

Oikeusministeriö asetti 18.6.2008 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää ja pilotoida hallinto-oikeuksien verovalituksiin antamien päätösten sähköinen tiedoksiantomahdollisuus Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön. Työryhmä suunnitteli ja toteutti kokeilun, jossa Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa työryhmän toimiaikana tehdyt välitöntä verotusta koskevat pää-tökset annettiin tietoturvallisesti sähköpostilla tiedoksi oikeudenvalvontayksikköön. Työryhmä on lisäksi arvioinut sähköi-sen tiedoksiantomenettelyn kehittämismahdollisuuksia lähivuosina ja sitä, edellyttääkö sähköinen tiedoksiantomenettely lainsäädäntömuutoksia.

Kokeilun perusteella työryhmä katsoo, että tietotekniikkaa tulee kehittää siten, että tiedoksiantomenettely saadaan automatisoitua. Jo vuonna 2009 olisi syytä käynnistää menettelyä koskeva tiedonhallintaprojekti, jossa olisivat mukana oikeushallinnon tietotekniikkakeskus, hallinto-oikeudet ja Verohallinto. Automatisoinnin jälkeen sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön voitaisiin ottaa käyttöön kaikissa hallinto-oikeuksissa.

Työryhmän käsityksen mukaan kokeilussa toteutettu päätösten sähköinen tiedoksianto ei sinänsä edellytä muutoksia lainsäädäntöön. Kun päätöksen tiedoksiannosta kuitenkin alkaa viranomaisen muutoksenhakuaika, voitaisiin sähköisestä tiedoksiantomenettelystä säätää erikseen Verohallinnosta annetussa laissa. Työryhmän ehdotus tästä sisältyy mietintöön. Jos sähköinen tiedoksiantomenettely laajennetaan koskemaan muitakin organisaatioita, lainsäädäntömuutosten tarve tulisi arvioida kokonaisuutena.

Avainsanat: (asiasanat)
hallinto-oikeus, Verohallinto, sähköinen asiointi, tiedoksianto

Muut tiedot tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero)
OM 8/31/2008, OM026:00/2008

Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2009:1		ISSN 1458-7149	ISBN 978-952-466-791-3 (nid.) 978-952-466-792-0 (PDF)
Kokonaissivumäärä 38	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

PRESENTATIONSBLAD

J U S T I T I E M I N I S T E R I E T

Utgivningsdatum
25.2.2009

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Arbetsgruppen Försöket med elektronisk delgivning från Tavastehus förvaltningsdomstol till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt Ordförande: Heikki Jukarainen Sekreterare: Sirpa Piekkari	Typ av publikation Rapport Uppdragsgivare Justitieministeriet Datum då organet tillsattes 18.6.2008
Publikation (även den finska titeln) Förvaltningsdomstolarnas elektroniska delgivning till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt	
Publikationens delar En rapport + fem bilagor	

Referat

Varje år avgörs 2 800–3 300 skattebesvärsärenden av förvaltningsdomstolarna. Avgörandena om dessa delges Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt i ett vanligt brev (utan mottagarbevis). Rättsbevakningsenheten har rätt att söka ändring i dessa beslut hos högsta förvaltningsdomstolen inom den utsatta tiden, och därför vore det skäl att delge besluten bevisligen till rättsbevakningsenheten.

Den 18 juni 2008 tillsatte justitieministeriet en arbetsgrupp som skulle utreda och göra en pilotundersökning om möjligheterna för elektronisk delgivning av förvaltningsdomstolarnas avgöranden om skattebesvär till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. Arbetsgruppen planerade och genomförde försöket som innebar att de avgöranden om beskattningen som hade tagits under arbetsgruppens verksamhetstid delgavs rättsbevakningsenheten på ett datasäkert sätt per e-post. Arbetsgruppen har dessutom bedömt möjligheterna för att utveckla förfarandet med elektronisk delgivning under de närmaste åren, och om förfarandet med elektronisk delgivning kräver ändringar i lagstiftningen.

På basis av försöket anser arbetsgruppen att informationstekniken bör utvecklas på så sätt, att delgivningsförfarandet kan automatiseras. Redan år 2009 vore det skäl att inleda ett datahanteringsprojekt om förfarandet. Rättsförvaltningens datateknikcentral, förvaltningsdomstolarna och Skatteförvaltningen skulle delta i projektet. Efter automatiseringen kunde den elektroniska delgivningen till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tas i bruk av alla förvaltningsdomstolar.

Enligt arbetsgruppens uppfattning kräver den elektroniska delgivning som genomfördes under försöket inga ändringar i lagstiftningen. Eftersom tiden för myndighetens ändringssökande ändå börjar vid delgivningen av beslutet, kunde förfarandet med elektronisk delgivning regleras i lagen om Skatteförvaltningen. Arbetsgruppens förslag om detta ingår i betänkandet. Om förfarandet med elektronisk delgivning utvidgas att gälla även andra organisationer, bör behovet av ändringar i lagstiftningen bedömas som en helhet.

Nyckelord
förvaltningsdomstol, Skatteförvaltningen, elektronisk kommunikation, delgivning

Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-numren, andra referensnumren)
OM 8/31/2008, OM026:00/2008

Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Utlåtanden och utredningar 2009:1		ISSN 1458-7149	ISBN 978-952-466-791-3 (häft.) 978-952-466-792-0 (PDF)
Sidoantal 38	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriö asetti 18.6.2008 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää ja pilotoida hallinto-oikeuksien verovalituksiin antamien päätösten sähköinen tiedoksiantomahdollisuus Verohallintoon/Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön.

Asetetun työryhmän tehtävänä oli suunnitella ja toteuttaa pilottihankkeena kokeilu, jossa Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa työryhmän toimiaikana eli 15.8.2008-31.1.2009 tehdyt välitöntä verotusta koskevat päätökset annetaan tietoturvallisesti sähköpostilla tiedoksi Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle. Lisäksi työryhmän tuli selvittää ne sähköisen tiedoksiantomenettelyn kehittämismahdollisuudet, joihin tietotekniikka antaa lähivuosina mahdollisuudet.

Samalla työryhmän tuli arvioida, edellyttääkö sähköpostilla tai jatkossa mahdollisesti muutoin tapahtuva sähköinen tiedoksianto lainsäädäntömuutoksia. Työryhmän tuli tehdä ehdotus myös mahdollisista tarpeellisiksi katsotuista säädösmuutoksista.

Kokeilun perusteella työryhmä katsoo, että tietotekniikkaa tulee kehittää siten, että hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä pystytään lähettämään tarpeelliset tiedoksiannot Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön päätöskohtaisesti ja automaattisesti.

Työryhmä katsoo, että jo vuonna 2009 olisi syytä aloittaa oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen, hallinto-oikeuksien ja Verohallinnon yhteinen tiedonhallintaprojekti, jonka tavoitteena on automatisoida päätösten lähettäminen hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä Verohallintoon. Kun kehitteillä oleva sähköisen asioinnin alusta on saatu tuotantokäyttöön, voidaan automatisoitu tiedoksiantomenettely ottaa käyttöön kaikissa hallinto-oikeuksissa ja myöhemmin laajentaa koskemaan tiedoksiantoa myös muille organisaatioille.

Työryhmä katsoo, että kokeilussa toteutettu päätösten sähköinen tiedoksianto ei sinänsä edellytä muutoksia lainsäädäntöön. Kun päätöksen tiedoksiannosta kuitenkin alkaa kulua viranomaisasianosaisen muutoksenhakuaika, voitaisiin sähköisestä tiedoksiantomenettelystä säätää erikseen nimenomaisesti Verohallinnosta annetussa laissa. Työryhmän ehdotus säädettävästä muutoksesta lainsäädäntöön sisältyy mietintöön. Kun sähköinen tiedoksiantomenettely laajennetaan koskemaan muitakin organisaatioita, on lainsäädäntömuutosten tarve syytä arvioida kokonaisuudessaan uudelleen.

Työryhmän puheenjohtajana on toiminut Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ylituomari **Heikki Jukarainen**, jäsenet ovat olleet Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta hallinto-oikeustuomari **Aarne Reiman**, oikeusministeriöstä hallitusneuvos **Erja Hynninen**, oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksesta ylitarkastaja **Raija Hietala**, Veronsaajien oikeudenvalvontayksiköstä veroyliasiamies **Timo Räbinä** ja veroasiamies **Heikki Mäki-Mantila** sekä Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta informaatikko **Sirpa Piekkari**, joka on toiminut työryhmän sihteerinä.

Saatuaan työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa kunnioittavasti loppuraporttinsa oikeusministeriölle.

Hämeenlinnassa 25. päivänä helmikuuta 2009

Heikki Jukarainen

Aarne Reiman

Erja Hynninen

Raija Hietala

Timo Räbinä

Heikki Mäki-Mantila

Sirpa Piekkari

SISÄLLYS

1 NYKYTILAN KUVAUS 15
1.1 Päätösten tiedoksiantomenettely 15
1.2 Hallinto-oikeuksien ja Verohallinnon käyttämät tekstinkäsittelyohjelmat 15

2 KOKEILUN TOTEUTTAMINEN 16
2.1 Kokeilun toteuttamisen pääpiirteet 16
2.2 Menettely hallinto-oikeudessa 16
2.3 Menettely Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä 18

3 KOKEILUN ARVIOINTI 18
3.1 Kokemukset hallinto-oikeudessa 18
3.2 Kokemukset Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä 19

4 TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET JATKOTOIMIKSI 20
4.1 Ehdotus lainsäädännön muuttamiseksi 20
4.2 Ehdotus sähköiseksi tiedoksiantomenettelyksi 23

5 YHTEENVETO TYÖRYHMÄN ESITYKSISTÄ JATKOTOIMENPITEIKSI 24

LIITTEET

1 Nykytilan kuvaus

1.1 Päätösten tiedoksiantomenettely

Hallinto-oikeuksissa ratkaistaan vuosittain noin 2800 - 3300 verovalitusasiaa, jotka kuuluvat nyttemmin Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön tehtäväalaan. Verohallintoon 1.5.2008 perustettu Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö käyttää veronsaajien puhevaltaa verotusta koskevissa asioissa asianosaisena.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus ja tiettävästi muutkin hallinto-oikeudet ovat lähettäneet veroasioissa tekemänsä päätökset tai päätösten jäljennökset pääsääntöisesti tavallisena kirjeenä verotuksen toimittaneelle verovirastolle ja sen ohella Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle (veroasiamiehelle). Veroasiamiehiä on kaikkiaan noin 50. Oikeudenvalvontayksikön työjärjestyksen mukaan jokainen veroasiamies on oikeutettu ottamaan vastaan yksikköä koskevia tiedoksiantoja, vaikka juuri kysymyksessä oleva veroasiamies ei olisikaan käyttänyt asiassa puhevaltaa.

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön ja korkeimman hallinto-oikeuden välinen asiakirjaliikenne on keskitetty yhteen toimipisteeseen. Korkein hallinto-oikeus lähettää virkakirjeenä vastinepyynnöt ja päätökset Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön Helsingin Pasilassa sijaitsevaan toimipisteeseen. Tämä on helpottanut merkittävällä tavalla korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamon menettelyjä.

Tiedoksiannossa Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön ei käytetä saantitodistuksellista tiedoksiantoa, josta muutoksenhaun määräaika korkeimmalle hallinto-oikeudelle (yleensä 60 päivää) voitaisiin täsmällisesti laskea. Päätöksen saapumispäivä verovirastoon on tulkittu oikeudenvalvontayksikön tiedoksisaantipäiväksi ja samalla se on myös merkinnyt veronsaajan valitusajan alkamispäivää. Nykyisin käytössä oleva tiedoksiantomenettely ei ole lainsäädännön kannalta ongelmaton, koska veronsaajien oikeudenvalvonta ja muutoksenhaku veronsaajan puolesta ei kuulu veroviraston tehtäviin.

1.2 Hallinto-oikeuksien ja Verohallinnon käyttämä ttekstinkäsittelyohjelmat

Hallinto-oikeudet käyttävät pääsääntöisesti päätösten kirjoittamiseen asianhallintajärjestelmästä erillistä Lotus SmartSuiten WordPro -tekstinkäsittelyohjelmaa. Poikkeuksena on Turun hallinto-oikeus, joka käyttää Lotus Notesilla toteutetun hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmän omaa tekstinkäsittelyjärjestelmää. Lotus SmartSuiten WordPro:lla kirjoitettujen tekstien tunnus on .lwp. WordPro-tekstit eivät aukea juuri millään muulla ohjelmalla.

Oikeusministeriö valmistelee tekstinkäsittelyohjelman vaihtoa avoimen koodin Open Office Writer -tekstinkäsittelyohjelmaan (tunnus .odt). Uuteen ohjelmaan voitaneen siirtyä aikaisintaan vuoden 2009 toisella vuosipuoliskolla. Ennen tekstinkäsittelyohjelman vaihtoa on kaikille työasemille päivitettävä uudempi Notes-versio (8.0.2).

Muutosaikatauluun vaikuttaa paitsi ohjelman testauksen ja siirtojen vaatima aika myös mahdollinen rakenteisten päätöspohjien suunnittelun ja toteutuksen vaatima aika. Tämä hanke on tullut esiin työryhmässä, joka kehittää hallintotuomioistuinten asiakirjahallintaa, raportointia ja sähköistä asianhallintaa. Tässä vaiheessa on vielä ratkaisematta, viekö kukin hallinto-oikeus asianhallintajärjestelmän uuteen versioon omat päätöspohjansa vai viedäänkö vasta yhteiset uudet rakenteiset pohjat siihen. Mikäli päätöspohjista tulee korkeimman hallinto-oikeuden ja kaikkien hallinto-oikeuksien yhteisiä, vie yhteisen näkemyksen luominen oman aikansa.

Verohallinnossa on käytössä Microsoft Office Word -tekstinkäsittelyohjelma (.doc). Oikeushallinnon käyttöön tulevalla OpenOffice Writer -ohjelmalla tuotetut dokumentit ovat luettavissa Verohallinnossa käytössä olevalla ohjelmalla.

2 Kokeilun toteuttaminen

2.1 Kokeilun toteuttamisen pääpiirteet

Kokeilu aloitettiin elokuun 2008 alussa. Hämeenlinnan hallinto-oikeus lähetti ratkaisemansa muut kuin autoverotusta koskevat verovalitusasioissa antamansa päätökset lwp-muodossa Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön sähköpostilla osoitteeseen *oikeudenvalvonta@vero.fi*. Koska tavoitteena oli saada tiedostot siirrettyä osana hallinto-oikeuden normaalia työkäytäntöä, päätösten tiedostomuotoa ei lähdetty muuttamaan.

Päätökset lähetettiin kerran viikossa maanantaina virastopostin kautta. Lähetys sisälsi edellisen viikon aikana verovalituksiin annetut päätökset. Koska päätökset ovat pääsääntöisesti salassapidettäviä, käytettiin sähköpostien lähetyksessä Deltagon-salausohjelmaa (.s-lähetys). Lähetystä varten luotiin oma sanomapohja, koska sanomapohjaan on mahdollista määritellä vastaanottajan osoite salausohjelman vaatimassa muodossa toisin kuin osoitekirjaan.

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö lähetti hallinto-oikeudelle kuittauksen jokaisesta saamastaan lähetyksestä. Kuittauksessa tuli näkyä, mitkä diaarinumerot yksikkö on saanut tiedoksi. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö jakoi saamansa päätökset tiedoksi asianomaisille veroasiamiehille.

Pilotointityöryhmä kokoontui neljä kertaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tiloissa (2.6.2008, 29.9.2008, 27.11.2008 ja 19.1.2009). Tarkemmin työryhmän toiminnasta liitteessä 1.

2.2 Menettely hallinto-oikeudessa

Ennen kokeilua hallinto-oikeuden yhteiskäyttöiselle palvelimelle perustettiin Veropilotti-kansio päätösten keräämistä varten. Jaostosihteeri tallensi viikon aikana kertyneet verovalitusasioihin annetut päätökset Veropilotti-kansiossa olevaan kunkin viikon alikansioon odottamaan aina seuraavan maanantain lähetystä. Päätöstiedoston nimenä käytet-

tiin kunkin päätöksen diaarinumeroa. Kun päätökset oli lähetetty, siirrettiin kyseinen kansio talteen Lähetetyt-kansioon. Lisäksi Veropilotti-kansiossa oli seuranta-asiakirja, johon merkittiin lähetetyt viestit, vastaanottokuittaukset ja muut huomiot viikoittain.

Kirjaamon toimistosihteeri lähetti viikoittaiset viestit maanantaisin salausohjelmalla virastopostin kautta erityisellä tarkoitukseen tehdyllä sanomapohjalla. Kirjaamon vastuuhenkilölle ja eräille muille kokeiluun osallistuneille henkilöille asennettiin Notesin kalenteriin lähettämisestä varmistushälytys.

Varsinaiseen päätökseen merkittiin jakeluun Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö ja veroasiamiehen nimi, esim. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö sähköisesti/veroasiamies Heikki Mäki-Mantila.

Jaostosihteeri tallensi päätöksen tiedoksiannon muuten normaaliin tapaan, mutta vaihtoi asianhallintajärjestelmään tiedoksisaannin lähetyspäiväksi oletetun lähetyspäivän ja lisäsi päätöksen tiedoksiannon lisätietoja-kenttään huomautuksen “Päätös lähetetty sähköpostilla”.

Kirjaamon vastuuhenkilö tai hänen poissa ollessaan hänen sijaisensa lähetti sanomapohjan avulla viikon aikana kertyneet päätökset yhtenä lähetyksenä maanantaina tai viikon ensimmäisenä työpäivänä virastopostin kautta salattuna Verohallintoon (esimerkki hallinto-oikeudesta lähetetystä viestistä liitteenä 2 ja vastaavasta viestistä Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön saamana esimerkki liitteenä 3). Kirjaamo tulosti lähettämästään viestistä kopion. Ellei viikon aikana lomien tai muiden syiden vuoksi ollut tehty ainoatakaan päätöstä, jätettiin viesti lähettämättä eikä lähettämättä jättämisestä ilmoitettu erikseen.

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö lähetti manuaalisesti hallinto-oikeuden virastopostiin kuittauksen saamastaan lähetyksestä (esimerkki oikeudenvalvontayksikön lähettämästä viestistä hallinto-oikeuden kirjaamon saamana liitteenä 4 ja esimerkki oikeudenvalvontayksikön saamasta hallinto-oikeuden vastaanottokuittauksesta liitteenä 5). Hallinto-oikeuden kirjaamo tallensi oikeudenvalvontayksikön lähettämän kuittausviestin tiedot hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmään normaalin saantitodistuksen tavoin kunkin päätöksen kohdalle erikseen. Tässä yhteydessä oli vielä varmistettava, että päätöksen tiedoksiantolomakkeella oli oikea lähetyspäivä.

Kirjaamossa tulostettiin kopio kuittausviestistä, joka liitettiin saantitodistuksena kirjaamon lähettämästä viestistä otetun kopion kanssa samaan nippuun erilliseen mappiin. Kirjaamossa säilytetään lähetetyt sähköpostiviestit yhdessä kuittausviestien kanssa saantitodistuksen tavoin paperisena. Saantitodistusten säilytysaika on 10 vuotta.

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön lähettämiin vastaanottokuittauksiin ei aluksi saatu näkyviin lähetettyjen tiedostojen niminä olevia diaarinumeroita. Sen vuoksi hallinto-oikeudessa alettiin kirjoittaa viestiin erikseen myös tekstinä lähteneiden diaarien numerot, jotka näkyvät myös oikeudenvalvontayksikön lähettämissä vastaanottokuittauksessa. Kokeilun kuluessa todettiin, että diaarinumeroiden erikseen kirjoittamisesta voitiin luopua nimeämällä lähetys kyseisen viikon mukaan. Lähetettyjen diaarien numerot näkyvät kuitenkin hallinto-oikeudelle jäävässä kopiossa lähetetystä viestistä,

jonka otsikossa on sama viikon numero kuin oikeudenvalvontayksikön vastaanottokuittauksessa.

2.3 Menettely Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä on asennettu neljään työasemaan erillinen ohjelma, jolla voidaan vastaanottaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden Lotus SmartSuiten WordPro-ohjelmalla luodut ja lähetetyt verovalitusasioita koskevia päätöksiä koskevat viestit. Lähetysten vastaanottajana on toiminut veroasiamies Heikki Mäki-Mantila (Tampereen verotalo), joka on lähettänyt päätökset edelleen tapauksia hoitaneille Sisä-Suomen alueen muille veroasiamiehille.

Lotus SmartSuiten WordPro-ohjelman toiminta yhdessä salausohjelma Deltagonin kanssa ei mahdollistanut päätösten edelleen lähettämistä suoraan lähetystä vastaanotettaessa. Päätökset on ollut mahdollista lähettää edelleen esimerkiksi käyttäen kopiointi-toimintoa ja liitetiedostoa, mutta eri tiedostotyypistä johtuen päätöksen ulkoasu ja asettelut eivät ole säilyneet lähetyksessä alkuperäisessä muodossaan. Vaihtoehtona on ollut tallentaa vastaanotetut päätökset ensin Verohallinnon omalle levylle, josta päätös on voitu lähettää liitetiedostona edelleen. Tässä toiminnossa on kuitenkin ilmennyt teknisiä ongelmia eikä viestiä ei ole saatu avattua kaikilla työasemilla. Päätösten tiedoksisaannin varmistamiseksi päätökset on lähetetty toistaiseksi joko skannattuna tai manuaalisesti niille veroasiamiehille (kolme toimipaikkaa), jotka eivät työskentele päätösten vastaanottotoimipaikassa.

3 Kokeilun arviointi

3.1 Kokemukset hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeuden kannalta kokeilussa tuli uusina työvaiheina päätösten tallentaminen ja lähettäminen erikseen Verotuksen oikeudenvalvontayksikköön. Erillisten työvaiheiden muistaminen etenkin tilanteissa, joissa kokeiluun osallistuneita sijaistettiin poissaolojen ajan tuotti jonkin verran ongelmia. Manuaalinen tallennus ja yleisestä poikkeava työnkulku aiheuttavat normaalia enemmän virhemahdollisuuksia. Hallinto-oikeuden työtä on toisaalta helpottanut se, ettei päätöksiä oikeudenvalvontayksikköön ole enää tarvinnut käsitellä paperisina, niitä ei ole tarvinnut kopioida eikä postittaa.

Hallinto-oikeudessa työn helpottuminen todettiin niin merkittäväksi, että kokeilun mukaista tiedoksiantomenettelyä Verotuksen oikeudenvalvontayksikköön päätettiin jatkaa edelleen kokeilun päättymisen jälkeen.

Kokonaisuutena hallinto-oikeus arvioi kokeilussa käytetyn menettelyn tuottavan tässä vaiheessa etupäässä ajankäytöllisiä säästöjä. Varsinaisia kustannussäästöjä tulee verrattuna tilanteeseen, jossa tiedoksianto oikeudenvalvontayksikköön tehtäisiin saantitodistusmenettelyssä. Saantitodistuksellinen tiedoksianto kuorineen maksaa lähes 10 euroa lähetykseltä.

Siinä vaiheessa kun päästään siirtymään tiedoksiannettavien päätösten automatisoituun lähettämiseen Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön, säästyy hallinto-oikeudessa työtä ja kustannuksia vielä selvemmin. Automatisoidun tiedoksiantomenettelyn laajentaminen tulevaisuudessa myös muille viranomaisille tai jopa yksityisille asianosaisille tullee tuomaan vielä lisää resurssien säästöä.

Kokeilu on mahdollistanut päätösten tiedoksiannon keskittämisen. Hallinto-oikeus lähetti kaikki tuomiopiirinsä verovalitusasioita koskevat päätökset sähköisesti ja keskitetysti Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle. Hallinto-oikeuden ei ole tarvinnut selvittää veroasiamiesten sijaintipaikkoja eikä postiosoitteita. Päätöksen sähköinen lähettäminen toimii siinäkin tilanteessa, vaikka asianomainen veroasiamies ei enää työskentelisi yksikön palveluksessa. Tällaisessakin tilanteessa päätös voidaan antaa sähköisesti tiedoksi yksikön sähköpostiosoitteeseen.

Tiedoksiantomenettely hallinto-oikeudesta Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön on joka tapauksessa järjestettävä siten, että valitusaika veronsaajan puolelta alkaa yksiselitteisestä ajankohdasta ja siten, että se on todennettavissa myös hallinto-oikeudessa.

3.2 Kokemukset Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä

Sähköpostin vastaanotto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä tapahtui Tampereen verotalossa, jossa yksi veroasiamies huolehti sähköpostilaatikon hallinnoinnista. Sama veroasiamies on huolehtinut päätösten edelleen lähettämisestä asianomaisille veroasiamiehille.

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön näkökulmasta kokeilu vahvisti käsitystä keskitetyn sähköisen tiedoksiantomenettelyn hyödyllisyydestä. Menettelyn hyödyt voidaan tiivistää seuraavasti:

1. Jos kaikki hallinto-oikeudet antaisivat päätöksensä tiedoksi sähköisesti, päätökset voitaisiin periaatteessa ottaa vastaan jopa vain yhdessä oikeudenvalvontayksikön toimipisteessä. Käytännössä näitä toimipisteitä olisi ilmeisesti kuitenkin muutamia.

2. Tietoturva ja asian käsittelynopeus paranisi, kun Verohallintoon saapuvat päätökset tulisivat suoraan niille virkamiehille, joiden käsiteltäväksi kysymyksessä oleva asia kuuluu.

3. Sähköisessä muodossa päätökset ovat paremmin hyödynnettävissä Verohallinnon ohjaustoiminnassa ja veronsaajien oikeudenvalvonnassa, jolloin verotuksen yhtenäisyys lisääntyy ensi asteessa, mutta myös eri hallinto-oikeuksien välillä, kun alueellisten hallinto-oikeuksien mahdolliset erilaiset linjat tulevat esille ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö voi hakea niihin muutosta systemaattisemmin.

4. Verohallinnossa on laajempaakin tarvetta saada päätökset sähköisesti ja samalla reaaliaikaisesti käyttöönsä (esimerkiksi ulosotonkieltoasiat).

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön käsityksen mukaan päätösten sähköinen tiedoksianto on myönteinen edistysaskel kohti päätösten laajempaa sähköistä tiedoksiantomenettelyä hallinto-oikeuksien ja Verohallinnon välillä. Pilotoinnin aikana on tosin ilmennyt joitakin teknisiä ongelmia, jotka ovat johtuneet siitä, että Verohallinnossa ja oikeushallinnossa on käytössä erilaiset tekstinkäsittelyohjelmat. Asiakirjadokumenttien siirto ohjelmasta toiseen ja niiden edelleen lähettäminen on ollut ongelmallista. Osa teknisistä ongelmista on voitu poistaa jo kokeilujakson aikana. Ilmeistä on, että oikeushallinnon siirryttyä OpenOffice -ohjelmiston käyttäjäksi yhteensopivuusongelmat poistuvat. Tämän hetken teknisillä ratkaisuilla sähköistä tiedoksiantoa ei voitane kuitenkaan kehittää pitemmälle. Teknisistä ongelmista tarkemmin liitteessä 1).

Tällä hetkellä hallinto-oikeuksien ja korkeimman hallinto-oikeuden menettely jatkovalitusten asiakirjojen lähettämisen osalta on epäyhtenäinen. Verotusmenettelylaista annetun asetuksen (763/1998) 10 § mukaan verovalitusta koskevat asiakirjat lähetetään päätöksen saatua lainvoiman verovirastoon säilytettäväksi. Lainvoimaisuuden saamisajankohtaa tulkitaan eri tavoin eri hallinto-oikeuksissa: osa hallinto-oikeuksista säilyttää asiakirjoja itsellään, kunnes määräaika hakea valituslupaa on umpeutunut, osa toimittaa ne välittömästi veroviranomaisille. Käytäntö olisi syytä yhdenmukaistaa siten, että asiakirjat palautettaisiin heti asian tultua ratkaistuksi (päätöksen mukana) verovirastoon.

4 Työryhmän ehdotukset jatkotoimiksi

4.1 Ehdotus lainsäädännön muuttamiseksi

Verolainsäädännössä ei ole erityissäännöksiä siitä, kuinka hallinto-oikeuden päätös on annettava tiedoksi Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle. Näin ollen johtoa on haettava siitä, kuinka hallinto-oikeuden päätökset yleensä annetaan tiedoksi viranomaisille. Ennen 1.1.2004 voimaantullutta hallintolakia (434/2003) ja ennen kaikkea hallintolainkäyttölain (586/1996) 55 §:n muutosta kaikkien päätösten tiedoksianto tapahtui siinä vaiheessa, kun ne kirjattiin saapuneeksi viranomaiselle. Mainitun ajankohdan jälkeen asian katsotaan tavallisen tiedoksiannon kysymyksessä ollen tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä hallintolain 59 §:n 2 momentin mukaan.

Hallintolainkäyttölain 55 §:n 1 momentin mukaan kuitenkin päätös, jonka tiedoksiannosta alkaa kulua valitusaika, annetaan tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolain 60 §:ssä säädetään. Viimeksi mainitussa lainkohdassa todisteelliseksi tiedoksiantotavaksi mainitaan vain saantitodistus, asiakirjan luovuttaminen vastaanottajalle tai tämän edustajalle ja samalla laatimalla kirjallinen todistus sekä haastetiedoksianto. Tämän hallintolain säännöksen mukaan todisteellinen tiedoksianto on toimitettava pakollisena vain, jos asia koskee velvoittavaa päätöstä. Hallintolainkäyttölaki ei tee tiedoksiannon suhteen eroa viranomaistahon ja muiden asianosaistahojen suhteen eikä sen suhteen, onko kysymyksessä velvoittavaa asiaa koskevasta päätöksestä vai muuta asiaa koskevasta päätöksestä.

Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjaratkaisussaan 2004:104 katsonut, että kunnan valitusoikeus asemakaavan kumoamista koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä voitiin katsoa alkaneen siitä päivästä, kun päätös oli kunnassa leimattu saapuneeksi kunnanvirastoon. Valitusta ei tutkittu, kun se oli saapunut viimeksi mainitusta päivästä laskien laillisen valitusajan jälkeen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, vaikka päätöstä ei oltukaan annettu tiedoksi kunnalle hallintolain 60 §:ssä säädetyllä tavalla saantitodistuksin tai haastetiedoksiannoin. Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin päätöksensä perusteluissa vahvasti viitannut kuntalain ja maankäyttölain valitusoikeutta koskeviin säännöksiin, joten tästä ratkaisusta ei voida täysin yksiselitteisesti tehdä sitä johtopäätöstä, että valitusoikeuden omaavalle viranomaistaholle tiedoksianto voisi tapahtua aina tavallisella kirjeellä siten, että valitusaika alkaa kirjeen saapumispäivästä muissakin kuin kunnallisvalituksen piiriin kuuluvissa asioissa.

Veroasioista valtaosa on sellaisia, joihin voidaan hakea muutosta tai ainakin muutoksenhakulupaa. Veronsaajien oikeudenvalvontayksiköllä on veroasioissa muutoksenhakuoikeus. Näin ollen hallinto-oikeuden päätös tulisi lain sanamuodon mukaisesti antaa yksikölle tiedoksi todisteellisesti. Hallinto-oikeuden tulisi siten lähettää päätöksensä tiedoksi saantitodistuksin myös oikeudenvalvontayksikölle. Päätöksen luovuttaminen taikka haastetiedoksianto ei käytännössä olisi toimiva tapa.

Vastaavasti korkein hallinto-oikeus on vahvistanut edellä kuvatun kannan verotusta koskevassa julkaisemattomassa päätöksessään 29.4.2008 taltio 1007, jossa se jätti veroasiamiehen valituksen tutkimatta, koska valitus oli saapunut korkeimpaan hallinto-oikeuteen vasta valitusajan kuluttua umpeen. Korkein hallinto-oikeus katsoi valitusajan alkaneen siitä, kun jäljennös hallinto-oikeuden päätöksestä oli saapunut verotoimiston siihen toimipisteeseen, jossa verotus oli toimitettu. Kysymyksessä oli päätös veroasiamiehen tekemään valitukseen ja siitä lähetettiin varsinainen päätöksen toimituskirja veroasiamiehelle, tosin myös se tavallisena kirjeenä. Veroasiamiehen toimipiste, johon tämä toimituskirja lähetettiin, ei sijainnut samassa kaupungissa kuin verotuksen toimittanut verotoimisto.

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnoissa (13/2003) sisältää myös yleisesti sovellettavan säännöksen todisteellisesta tiedoksiannosta. Lain 18 §:n mukaan päätös, jonka tiedoksiannosta alkaa kulua muutoksenhakuaika, voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä. Tällainen tiedoksiantotapa edellyttää kuitenkin muutamia erityisjärjestelyjä ja tietoteknisiä ratkaisuja. Ensinnäkin se on mahdollista vain, jos asianosainen antaa suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantamiseen. Toiseksi tuomioistuimen tulee ilmoittaa asiaosaiselle tai tämän edustajalle, että päätös on noudettavissa tuomioistuimen palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta. Kolmanneksi asianosaisen tai tämän edustajan on tunnistauduttava päätöstä noutaessaan. Tunnistautumisessa on käytettävä sellaista varmennetta, joka täyttää sähköisestä allekirjoituksesta annetussa laissa laatuvarmenteelle asetetut vaatimukset, taikka muuta tunnistautumistekniikkaa, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen.

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnoissa ei tässä suhteessa tee eroa sen suhteen, annetaanko päätös tiedoksi yksityiselle asianosaiselle vai viranomaiselle.

Tiedoksiannon ajankohdaksi katsotaan asiakirjan noutamishetki eli on varmistauduttava, että noutamisajankohta tallentuu ainakin tuomioistuimen tiedostoon. Näin muutoksenhakutuomioistuin voi varmistaa, että muutoksenhaku on todella tehty valitusajassa. Vastaavasti myös asianosaiselle tulee jäädä dokumentti tiedoksisaannin ajankohdasta.

Työryhmän käsityksen mukaan kokeilussa käytetty tiedoksiantomenettely täyttää sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annetun lain edellytykset, kun otetaan huomioon myös se, että tiedoksianto annetaan viranomaiselle. Ensimmäinen edellytys eli asianosaisen suostumus sähköiseen tiedoksiantoon toteutuu jo sillä, kun Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö ilmoittaa hallinto-oikeudelle haluavansa tiedoksiannon näissä asioissa tapahtuvan sähköpostilla. Toinen edellytys toteutuu sillä, kun hallinto-oikeus lähettää päätöksen (päätöksiä) oikeudenvalvontayksikön ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Näin avaamalla sähköpostin oikeudenvalvontayksikkö noutaa päätöksen (päätöksiä) tuomioistuimen tiedostosta. Lähettämällä kuittauksen saamistaan päätöksistä oikeudenvalvontayksikkö tunnistautuu tuomioistuimelle. Tekniikka täyttää myös tietoturvallisuuden ja todisteellisuuden vaatimukset siinä kuin postin toimittama kirjallinen päätöstaltio tai päätösjäljennös. Työryhmä katsoo, että kokeilussa käytetyllä tavalla sähköinen tiedoksianto ei edellytä lainsäädäntömuutoksia. Työryhmä toteaa kuitenkin, että kun sähköinen asiointialusta otetaan käyttöön, on lainsäädäntömuutosten tarve syytä arvioida uudelleen sähköisen asioinnin suhteen kokonaisuudessaan.

Kuten edellä esitettiin, työryhmän käsityksen mukaan päätösten tiedoksianto sähköisesti Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle ei sinänsä edellytä säännösmuutoksia. Työryhmä ehdottaa, että Verohallinnosta annettuun lakiin sisällytettäisiin tiedoksiantomenettelyä selkeyttävä säännös. Säännösehdotuksen mukaan hallintotuomioistuin voisi antaa asianosaisena toimivalle Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle päätöksen tiedoksi myös sähköisesti sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön katsottaisiin saaneen päätöksestä tiedon vastaanottokuittauksen osoittamalla tavalla. Vastaavasti hallintotuomioistuin voisi myös kuulla yksikköä sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen. Kuuleminen ja tiedoksianto tapahtuisivat asianmukaisia standardoituja tietoturvamenettelyjä noudattaen.

Työryhmässä on luonnosteltu tiedoksiantomenettelyä koskeva säännös Verohallinnosta annetun lain 15 §:n uudeksi 2 momentiksi:

VHL 15 §

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön kuuleminen ennen asian ratkaisemista *ja päätöksen tiedoksianto*

– – – – – – –

Hallintotuomioistuin voi varata tilaisuuden vastineen tai lausunnon antamiseen ennen asian ratkaisemista ja antaa päätöksen tiedoksi asianosaisena olevalle Veronsaajien oikeudenvalvontayksikölle sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön on viipymättä ilmoitettava sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta hallintotuomioistuimelle automaattisena kuit-

tauksena tai muutoin. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi vastaanottokuittauksesta ilmenevällä hetkellä.

4.2 Ehdotus sähköiseksi tiedoksiantomenettelyksi

Työryhmä ehdottaa, että hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmään tehdään muutokset, jotka mahdollistavat päätösten tiedoksiantamisen automaattisesti ja sähköisesti.

Lähettämistä varten lisätään hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmään asianosaistietoihin tieto, voidaanko päätöksiä lähettää sähköisesti. Lisäksi tarvitaan poimintaa varten kenttä, jonka avulla tunnistetaan antopäivän saaneet päätökset valmiiksi lähetettäviksi. Erikseen on vielä selvitettävä, tarvitaanko päätös- tai asiaryhmäkohtaista erittelyä, esimerkiksi niitä tilanteita varten, joissa vastaanottaja ei ottaisikaan kaikkea tiedoksisaantia sähköisesti.

Lähetettävät viestit poimitaan ja lähetetään automaattisesti antopäivää seuraavan yön tai aamun kuluessa (esim. aamulla kello 6), jolloin päätöksen kulku vastaisi postin kulkua. Tiedoksiantokenttään lisätään rastittava kenttä, jonka avulla päätöksen lähetys voidaan estää, jos päätöksessä havaitaan juuri ennen lähettämistä korjausta vaativa virhe.

Lähetettävän viestin otsikkoon kopioidaan asianhallintajärjestelmästä automaattisesti asianomaisen hallinto-oikeuden nimi ja päätöksen numero sekä ensimmäinen diaarinumero, myös muita tietoja voitaneen tarvittaessa lisätä esimerkiksi osaksi varsinaista viestiä. Jos diaarinumeroita on useampia, tulostuu otsikon loppuun teksti "ym". Samalla lisätään asianhallintajärjestelmään kyseisen päätöksen kohdalle Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön tiedoksisaantilomakkeeseen automaattisesti lähetyspäivä oikeudenvalvontayksikköön. Tämä tieto pitäisi saada jokaisen diaarinumeron kohdalle. Jos tieto saadaan lähetysvaiheessa tallentumaan asianhallintajärjestelmään kunnolla, ei lähetysviestiä tarvita paperisena hallinto-oikeudessa.

Hallinto-oikeuden päätös lähetetään oikeushallinnon asianhallintajärjestelmästä tietosuojattuna Verohallintoon joko sähköpostiviestinä tai sähköisen asiointialustan avulla.

Hallinto-oikeuden oikeudenvalvontayksiköstä saamassa vastaanottokuittauksessa näkyy lähetetyn viestin otsikko, jossa on päätöksen numero. Lisäksi tulisi näkyä kellonaika, jolloin viesti on saapunut oikeudenvalvontayksikköön. Vastaanottokuittauksen tiedot on tarkistettava manuaalisesti asianhallintajärjestelmän tietojen kanssa riippumatta siitä, saadaanko tieto siirtymään automaattisesti asianhallintajärjestelmään, jotta mahdolliset virheet lähettämisessä tai vastaanottamisessa tulevat havaituksi. Mikäli oikeudenvalvontayksikön tietojen automaattista siirtymistä asianhallintajärjestelmään ei saada toiminnallistettua, voidaan tietojen tallennusta helpottaa tallentamalla ehdollinen vastaanottopäivä jo lähetysvaiheessa, jolloin kirjaamossa riittää, että tarkistetaan päivämäärä oikeaksi ja lisätään tiedoksisaannin ajankohta.

Seuraavassa vaiheessa olisi selvitettävä, voidaanko vastaanottokuittauksen tietojen siirtyminen asianhallintajärjestelmään automatisoida, jolloin manuaalisesta tarkastamisesta voitaisiin jossakin vaiheessa luopua.

Lisäksi hallinto-oikeuksien asianhallintajärjestelmään lisätään uusi näkymä, johon listataan sellaiset asianosaiset, joille päätöksiä voidaan lähettää sähköisesti. Näkymältä ilmenisivät kunkin asianosaisen alta yksittäisen lähetyksen päivämäärä, päivämäärän alta sinä päivänä tehtyjen päätösten numerot ja päätöksen alta päätöksellä ratkaistujen asioiden diaarinumerot. Tämän näkymän kautta voidaan tallentaa ja tarkistaa vastaanottokuittausten tiedot. Vastaanottokuittaukset tallennetaan edelleen hallinto-oikeudessa saantitodistuksena paperisena niin kauan kuin niitä on paperisina arkistoitava.

5 Yhteenveto työryhmän esityksistä jatkotoimenpiteiksi

Tietotekniikkaa tulee kehittää siten, että hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä lähetettäisiin sen verovalituksiin antamista päätöksistä päätöskohtaisesti ja automaattisesti toimituskirja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön päätöksen antopäivän jälkeisenä yönä. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi olisi jo tämän vuoden aikana syytä käynnistää yhteinen tiedonhallintaprojekti, jossa olisivat mukana oikeushallinnon tietotekniikkakeskus, hallinto-oikeudet ja Verohallinto. Projektin tavoitteena olisi ottaa sähköinen tiedoksianto oikeudenvalvontayksikköön käyttöön kaikissa hallinto-oikeuksissa.

Työryhmän käsityksen mukaan sen toteuttama sähköinen tiedoksianto ei sinänsä edellytä muutoksia lainsäädäntöön. Tällainen sääntely on kuitenkin mahdollista lisätä Verohallinnossa valmisteilla olevaan lainsäädäntöuudistukseen, joka koskee Verohallinto-viranomaisen ja verotuksen oikaisulautakuntien hallintorakenteen uudistamista. Tarkoitus on, että tätä uudistusta koskeva hallituksen esitys annettaisiin vuoden 2009 lopussa ja että se tulisi voimaan 1.5.2010.

Kun oikeushallinnon suunnitteilla oleva sähköisen asioinnin alusta on saatu valmiiksi, olisi työryhmän mielestä syytä jatkaa hanketta niin, että tiedoksiantojen lähettäminen Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön voitaisiin siirtää toimimaan sen avulla. Tällaisena toiminto olisi mahdollista laajentaa myös muiden viranomaisorganisaatioiden kanssa käytettäväksi ja laajentaa sen käyttöalaa myös esim. lausuntopyyntöihin ja muihin vastaaviin.

Liite 1

Työryhmän toiminta

2.6.2008 kokous *9:25-10:45 Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa*

Paikalla olivat Verohallinnosta projektipäällikkö Timo Räbinä, veroasiamies Heikki Mäki-Mantila ja ylitarkastaja Aira Halmesmäki. Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta olivat paikalla ylituomari Heikki Jukarainen, hallintopäällikkö Martti Oksanen, hallinto-oikeustuomari Aarne Reiman, jaostosihteeri Marja Iivonen ja informaatikko Sirpa Piekkari.

Käsiteltiin hanketta kokonaisuutena ja kaavailtiin kokeilulle työsuunnitelmaa. Päätettiin, että ensimmäinen viesti lähetetään maanantaina 11.8.2008 ja viimeinen maanantaina 2.2.2009.

Päätettiin kokoontua seuraavan kerran keskiviikkona 17.9.2008 hallinto-oikeudessa klo 9.30.

Sovittiin työryhmän seuraavien kokousten aikatauluksi: 29.9.2008, 27.11.2008 ja 19.1.2009.

29.9.2008 kokous *klo 9:30-11:30 kokous Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa*

Paikalla olivat Heikki Jukarainen, Aarne Reiman, Timo Räbinä, Heikki Mäki-Mantila, kirjaamon toimistosihteeri Elina Rauhamäki ja Sirpa Piekkari.

Käytiin läpi työnkulku Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa ja ongelmakohtia työsuunnitelman mukaisesti.

Todettiin, että Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö ei saanut viestin sisältöä liitettyä vastaanottokuittaukseensa salausohjelman tekniikan takia. Päätettiin selvityttää Raija Hietalalta, onko mahdollista kopioida hallinto-oikeuden asianhallinnasta lähtevän sähköpostin aihe-kenttään päätöksen numero automaattisesti. Aihe-kenttä on ainoa tieto, joka siirtyy koko ajan mukana. Jos sen kopioinnin automatisointi onnistuu, voisi lähettämisen automatisoida päätöskohtaisesti. Lähetys voitaisiin poimia ja lähettää esim. antopäivää seuraavana yönä, jolloin sen kulku vastaisi postin kulkua. Tällä tavoin hivenen viivästetty lähetys takaisi, että viime vaiheessakin huomatut virheet ehdittäisiin vielä korjata eikä ulos pääsisi erilaisia versioita päätöksestä.

Päätettiin kokeilla Open Office -tiedostojen lähetystä hallinto-oikeudesta Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön ennen seuraavaa kokousta. Oikeudenvalvontayksiköllä oli ollut ongelmia Deltagonilla siirrettyjen WordPro-päätösten käsittelyssä, niitä kun ei voitu siirtää toiselle luettavaksi sinällään. Oikeudenvalvontayksikkö joutuu tulostamaan ja skannaamaan saamansa päätökset. Arveltiin, että ongelma ei todennäköisesti poistu

Open Officenkaan kanssa, mutta päätettiin kokeilla. Tällöin saataisiin selville ainakin, millä keinoin oikeudenvalvontayksikkö saa Open Office Writer -ohjelmalla tehdyt päätökset auki.

Lainsäädännön muutostarpeen osalta arvioitiin, että tarvittaessa on mahdollista ratkaista ongelma tekemällä Verohallintoa varten sähköisestä tiedoksiannosta oma erillislaki, jota voitaisiin soveltaa asiaa säätelevän yleislain eli sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain sijaan.

Todettiin myös, että nykyisin hallinto-oikeudet noudattavat toisistaan poikkeavaa käytäntöä, mitä tulee asiakirjojen säilyttämiseen jatkovalitusten varalta. Osa hallinto-oikeuksista säilyttää asiakirjoja itsellään kunnes valitusaika on umpeutunut. Osa toimittaa ne välittömästi veroviranomaisille. Käytäntö olisi syytä yhdenmukaistaa tässäkin suhteessa.

7.11.2008 kokeilu

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön oli saatu OpenOffice-ohjelma. Mäki-Mantilan pyynnöstä hallinto-oikeudesta oli lähetetty oikeudenvalvontayksikköön OpenOfficen tekstinkäsittelyohjelma Writerilla koeviesti, joka sisälsi myös jonkin verran sisennyksiä ja taulukon yms. Koeviesti toimi oikeudenvalvontayksikössä hyvin. Se saatiin hyvin auki ja lähetettyä eteenpäin. Lopullinen varmistus toimivuudesta edellytti vielä, että vastaanottajille saadaan asennettua ohjelma ja testattua tiedostojen avaamista myös loppukäyttäjällä.

12.11.2008 kokeilu

Lähetettiin Mäki-Mantilan pyynnöstä kaksi uutta viestiä oikeudenvalvontayksikköön. Oli ollut ongelmia eteenpäin siirretyn tiedoston näkymisessä kelvollisena.

Hallinto-oikeudessa oli syksyn aikana ollut jonkin verran ongelmia lähetysten muistamisessa ja rutiineissa silloin, kun kokeilussa kirjaamon puolella vastuuhenkilönä ollut Elina Rauhamäki oli poissa virkapaikalta.

27.11.2008 kokous *klo 14:00-15:30 kokous Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa*

Paikalla olivat Heikki Jukarainen, Aarne Reiman, ylitarkastaja Raija Hietala, Timo Räbinä, Heikki Mäki-Mantila, Marja Iivonen, Elina Rauhamäki ja Sirpa Piekkari.

Käytiin yksityiskohtaisesti läpi kokeilukäytäntö ja sen ongelmat hallinto-oikeudessa ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä. Hallinto-oikeuden kannalta ongelmallisinta oli manuaalisen työn ja uudelleen tallennusten määrä, erillisten työvaiheiden muistaminen etenkin sijaisuustilanteissa ja manuaalisten tallennusten aiheuttama virheriski sekä oikeudenvalvontayksiköstä saatavista vastaanottokuittauksista puuttuvat yksilöintitiedot. Oikeudenvalvontayksikön kannalta olivat ongelmallisia hallinto-oikeuden käyttämällä WordPro-ohjelmalla tehdyt tiedostot yhdistettynä Deltagon-postiin, joiden edelleen lähettäminen ei onnistunut toivotulla tavalla.

Raija Hietala kertoi oikeushallinnon vuoden 2009 tietoteknisistä muutoksista. Vuoden 2009 kuluessa tullaan hallinto-oikeuksissa vaihtamaan uudempaan Notes-versioon, jonka jälkeen voidaan vähitellen tarvittavien asianhallintasovelluksen muutosten ja testauksen jälkeen siirtyä käyttämään asianhallinnan tekstinkäsittelyjärjestelmänä OpenOfficen Writer-ohjelmaa. Toisaalla oikeushallinnossa on kehitteillä sähköisen asioinnin alusta, jonka valmistumisajaksi on arvioitu kesäkuu 2009. Lisäksi hallinto-oikeuksien ja maahanmuuttoviranomaisten välisestä sähköisestä tiedonvaihdosta voidaan saada apuvälineitä tämänkin hankkeen toteuttamiseen.

Työryhmä päätti, että nykyistä lähettämiskäytäntöä jatketaan Hämeenlinnan hallinto-oikeuden osalta kokeilun päätyttyäkin. Jatkossa lähetettyyn viestiin ei tarvitse kuitenkaan enää kirjoittaa erikseen näkyviin lähetettyjen päätösten diaarinumeroita, vaikka numerotiedot eivät palaudukaan vastanottokuittauksessa hallinto-oikeudelle välitetyn viestin mukana. Työryhmä katsoi, ettei varmennuksen kannalta ole merkityksellistä, saako hallinto-oikeus uudestaan takaisin lähettämänsä numerotiedot. koska hallinto-oikeus tallentaa lähettämänsä viestin, jossa diaarinumerot näkyvät ja myös Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö tallentaa saamansa viestin, jossa ne näkyvät. Molempien saamissa viesteissä näkyy yhtäpitävästi, minkä viikon lähetyksestä on kysymys.

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikössä olisi helpompaa käsitellä nimenomaan OpenOfficella tehtyjä päätöksiä, mutta Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kokemusten mukaan WordPro-päätösten kopiointi OpenOffice-ohjelmaan onnistuu niin huonosti, että päätöksen sisällön vastaavuuteen ei enää voi kopioinnin jälkeen luottaa. Siirtovaiheessa mm. ilmestyy tekstiin joskus ylimääräisiä merkkejä ja asiakirjaan ylimääräisiä sivuja. Koska siirtämisen laatu on näin huonoa, olisi päätös tarkistettava kokonaan huolellisesti ennen edelleenlähettämistä. Tämä vie liikaa aikaa ja työpanosta.

Kun oikeushallinnon ohjelmistomuutokset on saatu tehtyä, voidaan uusien sovellusten kehittäminen jälleen aloittaa. Työryhmä katsoi, että jo vuonna 2009 olisi syytä aloittaa jatkoselvitys, jonka tavoitteena on automatisoida päätösten lähettäminen suoraan hallinto-oikeuden asianhallinnasta Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön. Tässä vaiheessa voitaisiin käyttää edelleen sähköpostilähetysten salauksessa Deltagon-ohjelmaa eikä käytäntöä oikeudenvalvontayksikössä tarvitsisi vielä muuttaa. Timo Räbinä totesi, että Verohallinto voi osallistua ulkopuolisen suunnittelun kustannuksiin, jos ne pysyvät alle 10 000 eurossa. Raija Hietala tulee esittelemään hankkeen toteuttamista oikeusministeriön yhteistyöryhmän kokoukselle helmikuussa 2009. Automatisoinnin toteuduttua sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön voitaisiin ottaa käyttöön myös muissa hallinto-oikeuksissa.

Kun sähköisen asioinnin alusta on saatu toimimaan, olisi työryhmän mielestä syytä jatkaa hanketta niin, että lähettäminen voitaisiin siirtää toimimaan sen avulla. Tällaisena toimintoa olisi mahdollista laajentaa myös muiden organisaatioiden kuin Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön kanssa käytettäväksi.

Tarvittavista lainsäädäntömuutoksista työryhmä arvioi, että nykyinen käytäntö täyttää tiedoksiannon laillisuuden minimitason. Siinä vaiheessa, kun todisteellinen tiedoksianto saadaan hallinto-oikeudesta lähtemään täysin automaattisesti, on lainsäädäntöä ehkä tarvetta tarkentaa vastaamaan tätä teknistä kehitystä.

Sovittiin, että Heikki Jukarainen ja Sirpa Piekkari suunnittelevat ja laativat työryhmämuistion, johon voidaan tarvittaessa pyytää muilta työryhmän jäseniltä apua. Todettiin että muistion liitteeksi on hyvä liittää mallit hallinto-oikeuden ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön lähettämistä ja saamista sähköposteista. Sirpa Piekkari toimittaa edellisellä viikolla ennen 19.1.2009 pidettävää kokousta työryhmän muistion luonnoksen työryhmän jäsenille kommentoitavaksi.

19.1.2009 kokous *klo 9:30-11:30 kokous Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa*

Paikalla olivat Heikki Jukarainen, Aarne Reiman, Raija Hietala, hallitusneuvos Erja Hynninen, Timo Räbinä, Heikki Mäki-Mantila, Marja Iivonen ja Sirpa Piekkari.

Muistio oli lähetetty työryhmän jäsenille keskiviikkona. Ennen kokousta lähetetyt selvät korjaukset oli tehty muistioon. Kokouksessa käytiin läpi korjailtu muistio, johon päätettiin tehdä joitakin lisäyksiä. Päätettiin seuraavaksi kierrättää korjailtua muistiota sähköpostitse. Uutta kokousta ei pidetä ellei jotakin erityistä syytä ilmene.

Liite 2

12. 01. 2009
Hämeenlinnan hallinto-oikeus

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Raatihuoneenkatu 1
13100 HÄMEENLINNA
Puh. 010 36 42200
Fax. 010 36 42269

Lähettäjä: hameenlinna.hao 12.01.2009 09:04

Lähettäjä: Elina Rauhamaki

Vastaanottaja: oikeudenvalvonta@vero.fi.s
Kopio:
Aihe: Hämeenlinnan hallinto-oikeuden veropäätökset viikko 2

Ohessa lähetän Hämeenlinnan hallinto-oikeuden edellisellä viikolla antamat seuraavien diaarinumeroiden veropäätökset.

Diaarinumerot:

00530-08-8101.lwp 00682-08-8101.lwp 00820-08-8101.lwp 00845-08-8103.lwp 00954-07-8101.lwp 01063-08-8103.lwp
01111-08-8103.lwp 01112-08-8101.lwp 01348-08-8103.lwp 01868-08-8101.lwp 02132-08-8101.lwp 02155-08-8101.lwp
02657-07-8103.lwp 02658-07-8101.lwp 02659-07-8101.lwp 02661-07-8103.lwp 02662-07-8101.lwp 02663-07-8103.lwp

Muistattehan lähettää vastaanottokuittauksen tästä viestistä!

Ystävällisin terveisin

Elina Rauhamäki
Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamo
Puhelin 010 36 42223

Secure Message

Liite 3

Mäki-Mantila Heikki (Veronsaajien oikeudenvalvonta/Tre)

Lähettäjä: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Lähetetty: 12. tammikuuta 2009 8:58
Vastaanottaja: YHT_Oikeudenvalvonta (Verohallitus)
Aihe: Luottamuksellinen, vanhenee 26.01.2009
Luottamuksellisuus: Luottamuksellinen

Luottamuksellinen

Lähetys saapui VOVA:ssa
Avaa linkitteestä!

Aihe
Hämeenlinnan hallinto-oikeuden veropäätökset viikko 2

https://mail4.vn.fi/message.cgi?9hDxFX4_zkhdZ5bSoPw6Nc0XVKqgABgLKoZ4sY5lSYo-oxQFvnXx5kLFGhffDcm6thqFkjhVnWubZc-qdIPi9g

Valtioneuvoston tietohallintoyksikko on välittänyt luottamuksellisen viestin. Viestin lukeminen edellyttää Internet-yhteyttä. Viesti aukeaa yläpuolella olevasta linkistä.

Tämä sähköpostiviesti saattaa sisältää tietoa, jonka hallintaoikeus, luottamuksellisuus ja/tai julkistaminen on rajattua sovellettavissa olevan lain mukaan.

Sisältö on tarkoitettu ainoastaan vastaanottajan käyttöön.

Jos tätä sähköpostiviestiä ei ole tarkoitettu Sinulle, sen käyttö, kopiointi, muuttaminen tai hallussapito on kiellettyä.

Jos Sinulla on syytä uskoa, että tätä viestiä ei ole tarkoitettu Sinulle, ole hyvä ja poista se ja kaikki sen kopiot laitteistostasi. Muista, että tällaisen viestin osalta olet lain mukaan vaitiolovelvollinen, etkä saa myöskään käyttää viestiä hyväksesi (Laki yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja teletoiminnan tietoturvasta [565/1999])

Kiitos!

VAROITUS: Turvallisuussyistä viestin voi lukea vain yhdestä tietokoneesta korkeintaan 14 päivän ajan. Kysymyksiä ja palautetta voi lähettää osoitteeseen notes.manager@om.fi.

14.1.2009

Voua kuittaa manuaalisesti vastaanottamaccsa lähettäjälle:
"Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö on vastaanottanut viestin"
Heikki Hämäläinen

SALATTU VIESTI - Viestin l
Turvallisuustaso: 128-bittinen sal

Vastaa | Vastaa kaikille

Liitetiedosto!

Lähettäjä hameenlinna.hao@oikeus.fi
Vastaanottaja oikeudenvalvonta@vero.fi
Aihe Hämeenlinnan hallinto-oikeuden veropäätökset viikko 2
Päiväys Mon, 12 Jan 08:58:29
Liitetiedostot 00530_08_8101.lwp [60.1 KB]
00682_08_8101.lwp [95.1 KB]
00820_08_8101.lwp [97.2 KB]
00845_08_8103.lwp [89.2 KB]
00954_07_8101.lwp [73.2 KB]
01063_08_8103.lwp [99.6 KB]
01111_08_8103.lwp [61.4 KB]
01112_08_8101.lwp [94.0 KB]
01348_08_8103.lwp [63.9 KB]
01868_08_8101.lwp [63.3 KB]
02132_08_8101.lwp [93.1 KB]
02155_08_8101.lwp [57.3 KB]
02657_07_8103.lwp [116.8 KB]
02658_07_8101.lwp [81.5 KB]
02659_07_8101.lwp [66.0 KB]
02661_07_8103.lwp [80.9 KB]
02662_07_8101.lwp [79.2 KB]
02663_07_8103.lwp [84.1 KB]

Ohessa lähetän Hämeenlinnan hallinto-oikeuden edellisellä viikolla antamat seuraavien diaarinum veropäätökset.

Diaarinumerot:

Muistattehan lähettää vastaanottokuittauksen tästä viestistä!

Ystävällisin terveisin

Elina Rauhamäki
Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamo

Turvallisuussyistä viesti on luettavissa 14 vuorokautta. | Viesti liitetiedostoineen (zip)

© 1999 - 2009 Deltagon Gr

Liite 4

SAAI
12. 0..
Hämeenlinnan
hallinto-oikeus

"oikeudenvalvonta@vero.fi.s" <oikeudenvalvonta aika 12.01.2009 09:57:

Vastausta pyydetään kenelle <oikeudenvalvonta@vero.fi.s>

Vastaanottaja: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Kopio:
Aihe: Re: Hämeenlinnan hallinto-oikeuden veropäätökset viikko 2

This reply mail has been delivered encrypted via SSL/TLS from gw.vero.fi [193.208.78.2].

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö on vastaanottanut viestin

Hyvää vuodenalkua!

Terveisin Heikki Mäki-Mantila

-----Alkuperäinen viesti-----
Lähettäjä: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Vastaanottaja: hameenlinna.hao@oikeus.fi, oikeudenvalvonta@vero.fi
Päiväys: Mon, 12 Jan 08:58:29
Aihe: Re: Hämeenlinnan hallinto-oikeuden veropäätökset viikko 2

>
> Ohessa lÃ¤hetÃ¤n HÃ¤meenlinnan hallinto-oikeuden edellisellÃ¤
> viikolla antamat seuraavien diaarinumeroiden veropÃ¤Ã¤tÃ¶kset.
> Diaarinumerot: Muistattehan lÃ¤hettÃ¤Ã¤ vastaanottokuittauksen
> tÃ¤stÃ¤ viestistÃ¤! YstÃ¤vÃ¤llisin terveisin
> Elina RauhamÃ¤ki
> HÃ¤meenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamo

Secure Message

Liite 5

Mäki-Mantila Heikki (Veronsaajien oikeudenvalvonta/Tre)

Lähettäjä: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Lähetetty: 12. tammikuuta 2009 9:59
Vastaanottaja: YHT_Oikeudenvalvonta (Verohallitus)
Aihe: Luottamuksellinen, vanhenee 26.01.2009
Luottamuksellisuus: Luottamuksellinen

Hallinto-oikeuden vastaanottokuittaus

Luottamuksellinen

Aihe
Vastaanottokuittaus - Kvittering (Re: Hämeenlinnan hallinto-oikeuden veropäätökset viikko 2, 12.1.2009 klo 10.03)

https://mail4.vn.fi/message.cgi?w9tI9lznaeGDjMa8fHSfyFURhlZSNC9yC4MMBR5OPLvsK-dai_npKV1Rt5uqlteuZipBwt9SsMly1p6Rs6Mwuw

Valtioneuvoston tietohallintoyksikko on välittänyt luottamuksellisen viestin. Viestin lukeminen edellyttää Internet-yhteyttä. Viesti aukeaa yläpuolella olevasta linkistä.

Tämä sähköpostiviesti saattaa sisältää tietoa, jonka hallintaoikeus, luottamuksellisuus ja/tai julkistaminen on rajattua sovellettavissa olevan lain mukaan.

Sisältö on tarkoitettu ainoastaan vastaanottajan käyttöön.

Jos tätä sähköpostiviestiä ei ole tarkoitettu Sinulle, sen käyttö, kopiointi, muuttaminen tai hallussapito on kiellettyä.

Jos Sinulla on syytä uskoa, että tätä viestiä ei ole tarkoitettu Sinulle, ole hyvä ja poista se ja kaikki sen kopiot laitteistostasi. Muista, että tällaisen viestin osalta olet lain mukaan vaitiolovelvollinen, etkä saa myöskään käyttää viestiä hyväksesi (Laki yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja teletoiminnan tietoturvasta [565/1999])

Kiitos!

VAROITUS: Turvallisuussyistä viestin voi lukea vain yhdestä tietokoneesta korkeintaan 14 päivän ajan. Kysymyksiä ja palautetta voi lähettää osoitteeseen notes.manager@om.fi.

14.1.2009

SALATTU VIESTI - Viestin l
Turvallisuustaso: 128-bittinen sal

Vastaa | Vastaa kaikille

Lähettäjä hameenlinna.hao@oikeus.fi
Vastaanottaja oikeudenvalvonta@vero.fi
Aihe Vastaanottokuittaus - Kvittering (Re: Hämeenlinnan hallinto-oikeuden veropäätökset viikk 10.03)
Päiväys Mon, 12 Jan 09:58:45

liitetiedoston vastaanottokuittaus

Vastaanottokuittaus
Hämeenlinnan hallinto-oikeus on vastaanottanut sähköpostinne.
Sähköpostiosoitteemme on 1.3.2008 alkaen hameenlinna.hao@oikeus.fi

Kvittering
Förvaltningsdomstolen i Tavastehus har fått ert e-meddelande.
Från och med 1.3.2008 är vår elektroniska postadress
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Turvallisuussyistä viesti on luettavissa 14 vuorokautta.

Viesti liitetiedostoineen (zip)

© 1999 - 2009 Deltagon Gr

Sarjan aiemmat julkaisut vuonna 2009

1. Hallinto-oikeuksien sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvalvontayksikköön
2. Jatkokäsittelylupa hovioikeudessa. Lausuntotiivistelmä
4. Pikaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistaminen. Lausuntotiivistelmä

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO
puh. (09) 160 03
www.om.fi

PB 25
00023 STATSRÅDET
tfn (09) 160 03
www.jm.fi